

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ ἔμπρουν καὶ ἄνω.

Ἀπεδῶ ἔμπρὸς πρὸς τὰ ἄνω: Ἀπαδαέμπρ-κιάν' ἐδέβεν (ἐπέρασεν ἔμπρὸς ἀπεδῶ διευθυνόμενος πρὸς τὰ ἄνω).

ἀπεδῶ-ἔξω ἐπίρρ. κοιν. ἀπαδαέξ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῶν ἐπιρρ. ἀπεδῶ καὶ ἔξω.

Ἐξω ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος ἐνθ' ἄν.: Ἀπαδαέξ' ἀσ' σὴν πόρταν στὰ καὶ τέρεν (ἀπεδῶ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρταν στάσου καὶ κοίταζε) Χαλδ.

***ἀπεδῶ-ἐπὰ** ἐπίρρ. ἀπῶδ'-ἐπὰ Κεφαλλ. ἀποδωπὰ Πελοπν. (Μεσσ.)

Ἐκ τῶν ἐπιρρ. ἀπεδῶ, παρ' ὃ καὶ ἀπῶδε, καὶ ἐπὰ.

Ἐκ τούτου τοῦ μέρους, ἐντεῦθεν. Συνών. *ἀπεδῶ - ἐπὰθε.

***ἀπεδῶ-ἐπάθε** ἐπίρρ. ἀπωδεπάθε Κεφαλλ. ἀπωδεπάθε Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. *ἀπεδῶ-ἐπὰ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -θε.

Ἐκ τούτου τοῦ μέρους, ἐντεῦθεν.

ἀπεδῶθε ἐπίρρ. κοιν. ἀπιδῶθι Ἡπ. (Δρόβιαν. κ. ἄ.) ἀποδῶθε Κεφαλλ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Λακων. Τριφυλ.) κ. ἄ. ἀπουδῶθι Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀποδῶθε Νίσυρ. ἀπῶτ-τε Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀποδῶθεν Κεφαλλ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) ἀποδῶθεν Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Κλουτσιοχ.) ἰπιδῶθι Μακεδ. (Βελβ.) ἰποδῶθ-θεν Κύπρ. ἰποδῶθ-θε Κύπρ. ἰποδῶτ-τε Κύπρ. ἰποδάθ-θε Κύπρ. ἰποδάτ-τε Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπεδῶ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -θε.

1) Τοπικῶς ἐπὶ κινήσεως ἐκ τόπου, ἐκ τούτου τοῦ μέρους, ἐντεῦθεν κοιν.: Ἀποδῶθε ἐδιαβήκανε Κεφαλλ. Ἀποδῶθε δὲ θὰ κουνιστῇτε αὐτόθι. Ἀποδῶθενες τὸ βουνὸ Ἀρκαδ. Φουνάζου γὼ ἀπουδῶθι, ἀντικρέν' αὐτὸς ἀπουπέρα (ἀντικρέν' = ἀποκρίνεται, ἀπαντᾷ) Αἰτωλ. Συνών. ἀπεδῶ 1.

β) Μετὰ προσωπικῆς ἀντων. δεικτικῶς Καλαβρ. (Μπόβ.): Ἐγὼ ἀπῶτ-τε (ἐγὼ ἀπεδῶ). Συνών. ἀπεδῶ 1 β. γ) Ἐπὶ κινήσεως εἰς τόπον, πρὸς τὰ ἐδῶ Κύπρ. Πελοπν. (Κλουτσιοχ.): Ἡμαστέν ποιδεῖθ-θεν 'ς τοῦ δεῖνα τῶν τῶρ' ἐρκοῦμαστέν ποιδῶθ-θεν Κύπρ. Ἀποδῶθενες πῆγε (πρὸς τὰ ἐδῶ) Κλουτσιοχ. δ) Ἐπὶ στάσεως ἐν τόπῳ, εἰς τοῦτο τὸ μέρος Κύπρ.: Ἐφηκεν τὸ ἄλογόν του ποιδῶτ-τε. 2) Χρονικῶς, ἀπὸ τοῦδε, ἐντεῦθεν Καλαβρ. (Μπόβ.): Ἀπῶτ-τε ἄλφε τρεῖς ἡμέρε (μετὰ τρεῖς ἡμέρας). Συνών. ἀπεδῶ 2.

***ἀπεδῶ-καὶ κάτω** ἐπίρρ. ἀπαδακαῖα Πόντ. (Χαλδ.) ἀπαδάκαϊκα Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ καὶ κάτω.

Ἀπεδῶ δὰ κοντὰ ἐνθ' ἄν.: Ἀπαδακαῖα μὴ σ'κοῦσαι (μὴ σηκώνεσαι) Χαλδ.

***ἀπεδῶ-κάτω** ἐπίρρ. ἀπαδακά Πόντ. (Χαλδ.) ἰπωδεγάτω Κύθηρ. ἰπωδεακάτω Κύθηρ. ἰπωδεαγάτω Κύθηρ.

Ἐκ τῶν ἐπιρρ. ἀπεδῶ καὶ κάτω.

1) Ἐπὶ κινήσεως ἀπὸ τόπου, ἀπεδῶ κοντὰ Πόντ. (Χαλδ.): Ἀπαδακά ἔρθεν κ' ἐδέβεν (ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος ἦλθε καὶ ἐπέρασε). 2) Ἐπὶ κινήσεως εἰς τόπον, ἐδῶ κάτω Κύθηρ.: Θὰ πάω ἰπωδεαγάτω. 3) Ἐπὶ στάσεως, ἐδῶ κάτω Κύθηρ.: Ἡμουνα ἰπωδεγάτω.

***ἀπεδῶ-κάτωθεν** ἐπίρρ. ἀπαδακάθεν Πόντ. (Χαλδ.) ἀπαδαχά-κάθε Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τῶν ἐπιρρ. ἀπεδῶ καὶ κάτωθεν.

Ἐδῶ κάτω ἐνθ' ἄν.: Ἀπαδακάθεν στὰ καὶ τέρεν (στάσου καὶ κοίταζε) Χαλδ.

***ἀπεδῶ-κάτωθεν-κ'** ἔσω ἐπίρρ. ἀπαδακάθεν-κ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ κάτωθεν κ' ἔσω.

Ἰσα ἀπὸ τῶν ἐνταῦθα κάτω μερῶν (πρὸς τινα διευθύνειν ὀριζοντίαν): Ἀπαδακάθεν-κ' πάει.

***ἀπεδῶ-κάτωθεν-κὶ ἄνω** ἐπίρρ. ἀπαδακάθεν-κ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ κάτωθεν κὶ ἄνω.

Ἀπεδῶ κάτωθεν πρὸς τὰ ἄνω: Ἀπαδακάθεν-κ' θὰ πὰς (θὰ κινήσῃς ἀπ' αὐτὰ τὰ κάτω μέρη καὶ θὰ πὰς πρὸς τὰ ἄνω).

***ἀπεδῶ-κάτωθεν-μέρου** ἐπίρρ. ἀπαδακάθεν-μέρ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ κάτωθεν μέρου.

Ἀπὸ τῶν ἐνταῦθα πού κάτω μερῶν: Ἀπαδακάθεν-μέρ' ἐπέταξεν ἡ κοσμάρα (κόττα).

***ἀπεδῶ-κ'** ἔσω ἐπίρρ. ἀπαδακ' Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ κ' ἔσω.

Ἐκ τῶν πλησίον ἐδῶ μερῶν (τῆς κινήσεως ἀναγκαίως νοουμένης ὀριζοντίας) ἐνθ' ἄν.: Φύγον ἀπαδακ' ἀσ' σ' ἐμέ-τερα (φύγε ἐκ τῶν πλησίον ἐδῶ εἰς τὴν οἰκίαν μας μερῶν) Χαλδ.

***ἀπεδῶ-κὶ ἄνω** ἐπίρρ. ἀπαδακ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ κὶ ἄνω.

Ἀπεδῶ πρὸς τὰ ἄνω: Πάει ἀπαδακ'.

ἀπεδῶ-μερῶ ἐπίρρ. κοιν. ἀποδῶ-μερῶ Πελοπν. (Λακων. Τριφυλ.) ἀπαδαμερῶ Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀπαδαμερῶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπεδῶ καὶ τοῦ οὗς. μερῶ.

1) Ἐκ τούτου τοῦ μέρους, ἀπεδῶ ἐνθ' ἄν.: Ἐλα ἀπεδῶ-μερῶ κοιν. Συνών. *ἀπεδῶ-μερῶθεν 1, *ἀπεδῶ-μέρου 1. 2) Εἰς τὰ πρὸς τὰ ἐδῶ μέρη Πελοπν. (Τριφυλ.): Κάθεται ἀποδῶ-μερῶ. 3) Ἐξ ἐτέρου, ἐτέρωθεν, ἐπὶ ἀντιδιαστολῆς πράξεων δύο προσώπων Πόντ. (Χαλδ.): Ἐκεῖνος ἐποίν'νεν ἀέτο' κ' ἐγὼ ἀπαδαμερῶν τιδὲν 'κ' ἔξερα (ἐκεῖνος ἔκαμνεν ἔτσι καὶ ἐγὼ ἀπεδῶ δὲν ἐγνώριζα τίποτε). Συνών. *ἀπεδῶ-μερῶθεν 2, *ἀπεδῶ-μέρου 2.

***ἀπεδῶ-μερῶθεν** ἐπίρρ. ἀπαδαμερῶθεν Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῶν ἐπιρρ. ἀπεδῶ καὶ μερῶθεν.

1) Ἀπεδῶ-μερῶ 1, ὁ ἰδ.: Ἀπαδαμερῶθεν ἐχπάσταν καὶ πάγ'νε (ἐξεκίνησαν καὶ πηγαίνουν). 2) Ἀπεδῶ-μερῶ 3, ὁ ἰδ.

***ἀπεδῶ-μέρου** ἐπίρρ. ἀπαδαμέρ' Πόντ. (Ὁφ. Χαλδ.)

Ἐκ τῶν ἐπιρρ. ἀπεδῶ καὶ μέρου, δι' ὃ ἰδ. μέρος.

1) Ἀπεδῶ-μερῶ 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἐλ' ἀπαδαμέρ' Χαλδ. 2) Ἀπεδῶ-μερῶ 3, ὁ ἰδ., Πόντ. (Χαλδ.): Ἐσὺ τέρ' τ' ἐσὸν τῇ δουλείαν, ἀπαδαμέρ' ἐμεῖς ἐξέρομε ντ' ἐντάμε (σὺ κοίταζε τὴν ἰδικὴν σου ἐργασίαν, ἀπεδῶ ἡμεῖς ἡξεύρομεν τί κάμνομεν).

***ἀπεδῶ-μέρου-καὶ κάτω** ἐπίρρ. ἀπαδαμερκαῖα Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ μέρου καὶ κάτω.

Ἀπεδῶ κοντὰ (τὸ ἐπίρρ. σημαίνει κατὰ προσέγγισιν τὸ τοπικὸν σημεῖον ἀφ' οὗ ἡ κίνησις): Ἀπαδαμερκαϊκὰ ἐκυλίεν τὸ λιθάρ'.

***ἀπεδῶ-μέρου-κ' ἔσω** ἐπίρρ. ἀπαδαμερκεῖς Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ μέρου κ' ἔσω. Ἀπεδῶ που πλησίον κατ' εὐθείαν γραμμὴν (ἡ κίνησις νοεῖται ὀριζοντία καὶ τὸ σημεῖον ἀφ' οὗ ἡ κίνησις κατὰ προσέγγισιν): Ἀπαδαμερκεῖς ἐπ' ἔγ' ναν (ἐπήγαιναν).

***ἀπεδῶ-μέρου-κ' ἄνω** ἐπίρρ. ἀπαδαμερκεῖς Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ μέρου κ' ἄνω. Ἀπεδῶ πλησίον πρὸς τὰ ἄνω (τὸ τοπικὸν σημεῖον ἀφ' οὗ ἡ κίνησις νοεῖται κατὰ προσέγγισιν): Ἀπαδαμερκεῖς ἐπ' ἔγ' ναν.

***ἀπεδῶπαντιανός** ἐπίθ. ἡρωδεδιανός Κρήτ. (Κίσαμ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. *ἀπεδῶ, παρ' ὃ καὶ ἡρωδεδιανός, τοῦ οὐσ. πάντα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιανός. Τὸ ἡρωδεδιανός ἐκ τοῦ διαμέσου τύπ. ἡρωδεδιανός.

Ὁ εἰς τὸ ἐδῶ μέρος κατοικῶν: Οἱ περαπαδιανοὶ τὰ βάναν με τοὶ ἡρωδεδιανούς. Ἀντίθ. *περαπαδιανός.

***ἀπεδῶ-πέρα** ἐπίρρ. ἀπαδαπέραν Πόντ. (Χαλδ.) ἀπ-ἡρωδεδιανός Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.)

Ἐκ τῶν ἐπίρρ. ἀπεδῶ καὶ πέρα. Ἀπεδῶ ἀπέναντι ἐνθ' ἄν.: Ἀπαδιπέραν ἀσ' σ' ὀρμάν' ἐφ' ὀρτωσαν τ' ἄλογον ξύλα (ἀσ' σ' ὀρμάν' = ἀπὸ τὸ δάσος).

***ἀπεδῶ-πέραν-κ' ἔσω** ἐπίρρ. ἀπαδαπέραν-κεῖς Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πέραν κ' ἔσω. Ἀπὸ τῶν ἀπέναντι ἐδῶ μερῶν ἴσα πέρα (τῆς κινήσεως νοουμένης ὀριζοντίας): Κατ' ἔγ' ναν ἀπαδαπέραν-κεῖς (κάποιος ἔρχεται ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους ἴσα πρὸς τὰ ἐδῶ). Πάει ἀπαδαπέραν-κεῖς.

***ἀπεδῶ-πέραν-κ' ἄνω** ἐπίρρ. ἀπαδαπέραν-κεῖς Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πέραν κ' ἄνω. Ἀπὸ τῶν ἀπέναντι ἐδῶ μερῶν πρὸς τὰ ἄνω: Ἀπαδαπέραν-κεῖς εἶδ' ἄτον ἐπ' ἔγ' ναν (τὸν εἶδα νὰ πηγαίνῃ).

***ἀπεδῶ-πλάγιν** ἐπίρρ. ἀπαδαπλάν Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῶν ἐπίρρ. ἀπεδῶ καὶ πλάγιν, δι' ὃ ἰδ. πλάγι. Ἀπεδῶ παρατέρα: Ἀπαδαπλάν ἀσ' σ' ἐμέτερα (ἀπεδῶ παρατέρα ἀπὸ τὰ ἰδικά μας).

***ἀπεδῶ-πλάγιν-καὶ κάτω** ἐπίρρ. ἀπαδαπλαγκαικὰ Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πλάγιν καὶ κάτω.

Ἀπεδῶ παρατέρα: Ἀπαδαπλαγκαικὰ ἔρπαζεν ὁ λύκον τ' ἄρνιν. Ἀπαδαπλαγκαικὰ ἔσ' κωσεν ἀγρόντες τὴν κοσσάραν (ἀπεδῶ παρατέρα ἐσήκωσεν ὁ αἰετὸς τὴν ὄρνιθα).

***ἀπεδῶ-πλάγιν-κ' ἔσω** ἐπίρρ. ἀπαδαπλαγκέες Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πλάγιν κ' ἔσω.

Ἐκ τῶν ἐδῶ πλησίον μερῶν: Φύγον καὶ χάθ' ἀπαδαπλαγκέες! (φύγε καὶ χάσου, τραποῦ εἰς φυγὴν!).

***ἀπεδῶ-πλάγιν-κ' ἄνω** ἐπίρρ. ἀπαδαπλαγκέες Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πλάγιν κ' ἄνω.

Ἀπεδῶ παρατέρα πρὸς τὰ ἄνω: Ἀπαδαπλαγκέες πάει -ἐδέβεν κττ.

***ἀπεδῶ-πλάγιν-μέρου** ἐπίρρ. ἀπαδαπλαμμέες Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πλάγιν μέρου. Ἀπεδῶ πλησίον που: Ἀπαδαπλαμμέες ἐκυλίεν ἡ γοινα (ἐκυλίσθη ὁ λίθος).

***ἀπεδῶ-πλάγιν-μέρου-καὶ κάτω** ἐπίρρ. ἀπαδαπλαμμερκαϊκὰ Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πλάγιν μέρου καὶ κάτω.

Ἀπεδῶ παρατέρα κάπου (ἀορίστως πως δηλοῦται τὸ σημεῖον τῆς ἀφετηρίας): Ἀπαδαπλαμμερκαϊκὰ ἐχάθεν τὸ ὀκεῦος.

***ἀπεδῶ-πλάγιν-μέρου-κ' ἔσω** ἐπίρρ. ἀπαδαπλαμμερκεῖς Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πλάγιν μέρου κ' ἔσω.

Ἐκ τῶν ἐδῶ που πλησίον μερῶν (ἀορίστως πως δηλοῦται τὸ σημεῖον τῆς ἀπὸ τόπου ὀριζοντίας κινήσεως): Ἀπαδαπλαμμερκεῖς ἐδέβεν.

***ἀπεδῶ-πλάγιν-μέρου-κ' ἄνω** ἐπίρρ. ἀπαδαπλαμμερκεῖς Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπεδῶ πλάγιν μέρου κ' ἄνω.

Ἀπεδῶ παρατέρα κάπου πρὸς τὰ ἄνω (τὸ ἐπίρρ. ἐκφράζει ἀορίστως τὸ σημεῖον τῆς ἀπὸ τόπου κινήσεως): Ἀπαδαπλαμμερκεῖς πάει.

***ἀπεδῶχάν-καὶ κάτω** ἐπίρρ. ἀπαδαχαντδαικὰ Πόντ. (Ὁφ.) ἀπαδαχαντδαικάνας Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς *ἀπεδῶχάν καὶ κάτω. Περί τοῦ ἀπαδαχάν ἰδ. λ. ἀπεδῶ, περί δὲ τῆς παρεκτάσεως εἰς -νας ἰδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνῶν 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 144.

Ἀπεδῶδὰ πλησίον.

ἀπέξεντος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀπόξεντος Νάξ. (Γαλανῶδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *πεξεντός < πεξεύω, παρ' ὃ καὶ ἀποξεύω.

Ὁ μὴ ἀφισπεύσας: Ἀπόξεντος εἶσαι ἀκόμα;

ἀπέθαντος ἐπίθ. Θράκ. (Κεσάν. κ. ἄ.) Μακεδ. (Θεσσαλον. κ. ἄ.) Πελοπ. (Ἀρκαδ. Λακων. κ. ἄ.) Σύμ. — Γέρ. Κολοκοτρών. 2, 91 — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ. ἀπέθαντους Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀπέθαντος Πελοπ. (Λακων. Μάν. Μεσσ.) Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) Σύμ. ἀπέθαντους Ἡπ. Μακεδ. (Βογατσ. Καστορ. Καταφύγ. Πάγγ.) ἀπέθαντε Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *πεθαντός < πεθαίνω, παρ' ὃ καὶ πενατέ < πενάξου.

1) Ὁ μὴ ἀποθνήσκων, αἰώνιος Μακεδ. (Βογατσ. Πάγγ.) Πελοπ. (Ἀρκαδ. Λακων. κ. ἄ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Σύμ. Τσακων. — Γέρ. Κολοκοτρών. ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ. Ἀνθρωπος ἀπέθαντος Πελοπ. Γέρως ἀπέθαντος Λακων. Ἐν πομένει κάνας ἀπέθαντος Σύμ. Ἀπέθαντον ὄνομα αὐτόθ. Ὁ Θεὸς ἐνὶ ἀπένατε (εἶναι ἀθάνατος) Τσακων. Ὁ διάβολος εἶναι ἀπέθαντος Γέρ. Κολοκοτρών. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀθάνατος 1. β) Ἐκεῖνος ποῦ εἶθε νὰ μὴ ἀποθάνῃ ποτὲ Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.): Γεῖά σου, ἀπένατε!

2) Ἀφθαρτος, στερεός Ἡπ. Θράκ. (Κεσάν. κ. ἄ.) Μακεδ.

